

Ne

temveč

2

u 68066 a

SECRET - SECURITY INFORMATION

F7C 10561/1953

V besedah svoboda, v dejanju najhujši terorizem

Ni mogoče naravnega zakona in njegovega početnika Boga brez kazni zaničevati, zato komunizem ni mogel in tudi nikdar ne bo mogel doseči svojih namenov, niti ne na gospodarskem polju.

Ne zanikujemo, da je komunistično prizadevanje v Rusiji ne-mało pomoglo zdramiti ljudi in njih ustanove iz tiste stoletne trpnosti in otopelosti in da je z vsemi mogočimi sredstvi in na vse, tudi neprave načine, doseglo neke uspehe za zboljšanje pozemeljskega življenja.

Toda vemo, tudi od zanesljivih prič prav iz zadnjega časa, da komunisti dejansko niti v teh rečeh niso dosegli, kar so vse obetali.

Poleg tega je pa komunizem s kruto in teroristično vlado naložil brezštevilnim državljanom suženjski jarem.

Opomniti je, da je tudi v gospodarstvu potrebna neka morala, ki se mora po njej v vesti ravnati, kdor prevzame v njem kako upravno mesto. A te komunizem, ki je izšel iz materializma, ne more dati.

Zato mu ne preostaja nič drugega kakor tisti strašni zločinski terorizem, kakršnega sedaj vidimo v Rusiji, kjer se stari tovariši v zarotah in bojih med seboj koljejo.

Toda tu zločinski terorizem ne bo mogel preprečiti socialnega razkroja, kakor bo še manj mogel popraviti razkroj nravi.

Očetje revolucije tonejo v krvi

Kakor vsaka, tako tudi rdeča revolucija gospodari krvavo ne le med svojimi nasprotniki, ampak tudi med vodilnimi revolucionarji samimi. V Rusiji padajo zadnja leta glave vodilnih revolucionarjev v množicah in le malo jih je, ki bi se današnjim vlastodržcem zdeli dovolj zanesljivi. O teh čudnih, pa vendar naravnih posledicah ruske revolucije je zadnja leta dovolj obširno pisalo časopisje vsega sveta.

Papeževe tolažilne besede vsem trpečim

S tem nikakor nočemo narodov Sovjetske Rusije kar na sploh obsoditi, nasprotno, ljubimo jih z živo očetovsko ljubeznijo.

Vemo, kako mnogi med njimi ječe pod krivičnim in suženjskim gospostvom ljudi, ki so jim po večini prave koristi narodov tuje; vemo, da so mnogo drugih prevarali le parljivi upi.

*Obsojamo le nauk komunizma, njegove početnike in podpor-
nike, ki se jim je zdela Rusija najbolj primerno polje, da vsejejo
nanje že davno pripravljeno setev svojih naukov in jo od tod raz-
sejejo po vsem svetu.*

**Pomnimo! Cerkev ne sovraži komunistov, ampak ob-
soja le komunizem, ker ta pomeni za delovnega človeka
nesrečo!**

**Kmetje, kaj vam nudi komunizem? Zemljo? Nikakor
ne! Še to zemljo, ki jo imate, vam bo vzela; postala bo ko-
munska — in vi poljski delavci z odkazanim delom in de-
ležem, kolikor ga bo za kmete ostalo. Pač pa vam bo dal
pravico, da porušite cerkve, pobijete duhovnike in si pri-
voščite nekaj dni pijanega zmagoslavja — kot uvod v novo
dobo tlačanstva in trpljenja.**

**Delavci! Ali veste, da kapitalistična Francija daje brez-
poselnim delavcem več dnevne podpore, kakor pa znaša
delavska plača dobrega delavca v Rusiji? Dvajset let ru-
skega komunizma dovolj jasno kaže, da komunizem ni zmo-
žen, da bi na razvalinah stare družbe mogel ustvariti »raj«
za delovnega človeka. Tisoče delavcev, ki so šli z najlepšimi
upi v Sovjetsko Rusijo, se je vrnilo razočaranih in spre-
obrnjenih domov.**

Cerkveni nauk in komunizem

Ko smo osvetlili zmete brezbožnih boljševikov in njih delo, polno prevar in nasilja, je čas, da postavimo njim nasproti pravi nauk o človeški družbi in državi, ki je, kakor veste, tisti, ki ga nas učita naravni razum in božje razodetje po Cerkvi, učiteljici narodov.

Najvišja resničnost Bog

Predvsem je pomniti, da je nad vsemi drugimi rečmi ediniti in najvišji duh, namreč Bog, stvarnik vsega, kar je, in najmodrejši in najpravičnejši sodnik vseh ljudi.

To najvišje bitje, ki je Bog, je najpopolnejša sodba in obsodba predrznih in lažnih komunističnih zmot.

Ni namreč zato Bog, ker ljudje vanj verujejo, ampak ker je, zato vanj verujejo in ga molijo vsi, ki trdovratno ne zapirajo oči — luči resnice.

Človek in družina v luči vere

Človek ima duhovno in neumrljivo dušo; je oseba, obdarjena od Stvarnika s čudovitimi darovi telesa in duše; je svet v malem, ker silno presega vse vesoljstvo brez duše.

Najvišji smoter mu je Bog, ne samo v tem, smrtnem, temveč tudi v večnem žioljenju. Ker je po posvečujoči milosti božji popišan do dostojanstva božjih otrok, je združen v mističnem telesu Jezusa Kristusa z božjim kraljestvom.

Zaradi tega mu daje Bog mnoge in raznotere darove: pravico do žioljenja in telesne celosti; pravico do reči, ki so mu potrebne za žioljenje; pravico, da teži prav po zadnjem smotru, ki ga mu je Bog postavil; pravico do združevanja; pravico do zasebne lastnine in rabe lastnine.

Dalje: kakor zakon, tako je tudi raba zakona po božji naredbi; prav tako osnove ter poglobitne dolžnosti in pravice dru-

žinskega žioljenja ne izhajajo iz človeške samovolje, ne iz gospodarskih razmer, ampak od Boga, stvarnika vseh stvari.

Naravne človekove pravice

Iz povedanega lahko posnamemo jasen nauk Cerkve o človekovih pravicah, ki mu jih nihče ne sme krčiti ali jemati. Te so:

1. pravica do žioljenja; uboj ali umor je zločin zoper pravičnost;
2. pravica, da mu nihče ne poškoduje zdravja ali udov (*pravica do telesne »celosti«*);
3. pravica, da si pridobi tega, kar mu je potrebno za žioljenje, kajpada ne sme ob tem drugim delati krivice;
4. pravica, da služi Bogu, da se udeležuje službe božje, da posvečuje nedelje in praznike;
5. pravica, da se druži s tovariši v strokovnih, podpornih, stanovskih in drugih društvih, da le nimajo kakega protiverskega, nenravnega ali protidržavnega namena;
6. pravica, da si pridobi, seveda na pošten način, tudi trajno zasebno lastnino, n. pr. kos zemljišča, kjer si postavi dom, vrt in njive, kjer prideluje, kar potrebuje zase in za družino;
7. pravica, da ga nihče ne ovira pri pametni in pošteni rabi lastnine, če ni morda kdaj v očitnem nasprotju z občo blaginjo.

Teh naravnih pravic nobena oblast na svetu človeku ne more vzeti.

Cerkev brezpogojno brani svetost zakona in družine

Tudi zakon in rodbino urejajo božje in naravne postave; človeške postave morejo določiti le kaj dodatnega.

Zakon je že po naravi pod oblastjo naravnih postav, ki jih človeška oblast ne more izpremeniti.

Zakon med kristjani, ki je obenem zakrament, je še posebej pod oblastjo božjih postav in pod oblastjo Cerkve.

Zato n. pr. država ni upravičena uvajati razporoko (ki naj bi razrešila zakonsko zvezo, ker je tudi razrešiti ne more).

Zakona in pravic ter dolžnosti zakonskega življenja ni postavila človeška samovolja, kakor uči liberalizem. Prav tako teh pravic in dolžnosti niso ustvarile gospodarske razmere, kakor zmotno uči komunistični materializem. Postavil jih je marveč Stvarnik Bog, ki je ustvaril človeka in človeško naravo, in z zakramentalno močjo potrdil Kristus Odrešenik.

Cerkev uči, da mora družba služiti človeku

Bog je določil človeka tudi za svetno družbo, kakor jo res zahteva njegova narava sama.

Družba je namreč po Stvarnikovi volji naravna pomoč, da more človek doseči svoj cilj; ni človek zaradi družbe, ampak družba zaradi človeka.

Razni nauki o človeški družbi

Liberalizem

Liberalizem poudarja le pravice individua, posameznika, individualno svobodo, individualno neodvisnost (individualizem). Zato po njegovem nauku država nima pravice posegati n. pr. v gospodarstvo, to naj bo namreč prepuščeno svobodni tekmi.

Socializem in komunizem

Socializem in komunizem nasprotno pretiravata oblast in pravice družbe, tako da je posameznik le še število, a ne prava oseba, ki ima svoje neoddatne naravne pravice.

Oba pa, liberalizem in komunizem, zanikujeta še večna pravna načela, tako da bi odločevala le moč in sila in bi bila moč pravica, torej pravica prazna beseda.

Liberalizem je razbrzdal divji gon za dobičkom, ustvaril na eni strani brezsrčni kapitalizem, na drugi strani bedno proletarstvo.

Komunizem izroča vso oblast nekaterim diktatorjem, ljudstvo pa s kruto silo zaslužnjuje.

Katoliški socialni nauk

Cerkev je že večkrat jasno poudarila svoj družabni nauk, ki je povsem različen od družabnega nauka, kakor ga učita liberalizem ali komunizem. Glavne misli krščanskega socialnega nauka bi bile te-le:

Človek je oseba, ki mu je Bog vrhovni namen.

Družba mu mora le pomagati, da more doseči ta namen.

Ni torej človek zaradi družbe, ampak družba zaradi človeka. Niso državljani zaradi države, ampak država zaradi državljanov.

Vendar je pa družba človeku potrebna.

Človek je po naravi družabno bitje, to se pravi, da more naravno le v družbi doseči tisto stopnjo napredka, ki mu je potrebna za pozemeljsko srečo in tudi za večno srečo.

Poleg tega so tudi take tvorbe, kakor umetnost, književnost, tehnika mogoče le, če več ljudi skupno, skozi več rodov sodeluje, da bi se te dobrine čim bolj izboljšale in čim bolj služile človeštvu.

Tudi ti proizvodi služijo človeku, udobju življenja, obenem pa so mu neka prilika božje stvarilnosti in tako človeškega duha dvigajo k Bogu.

Seveda ima pa tudi človek dolžnosti do družbe

Človek se pa ne more odtegniti tistim dolžnostim, ki je z njimi po božji volji zavezan družbi in imajo predstavniki oblasti pravico prisiliti ga, da izpolnjuje svojo dolžnost, če se nezakonito brani.

... in družba do človeka

Prav tako pa tudi družba ne more vzeti človeku pravic, ki mu jih je dal Stvarnik Bog, tudi mu ne sme onemogočati njih rabe.

Tako je v soglasju z naravnim razumom in njega zahtevami, da vse pozemeljske dobrine služijo človeku, po njem pa se nanašajo na Stvarnika.

S tem se popolnoma ujema, kar je zapisal o načinu krščanskega zveličavanja apostol narodov Korinčanom: »Vse je vaše, vi pa Kristusovi, Kristus pa božji« (1 Kor 3, 23).

Komunistični nauk človeško osebo ponižuje in nje razmerje do družbe hladno prevrača, naravni razum in božje razodetje pa jo čudovito povišujeta.

Katoliški nauk o družbi:

brani človeško svobodo in socialno oblast;

brani človekove naravne pravice in pravice človeške družbe;

brani človeka proti nasilju od strani države, kakor brani državo proti nasilju prevratnežev.

Tudi komunizem je kapitalizem, ki živi na račun delovnega človeka.

Krščanski gospodarsko-socialni red

Sveti oče nato opozarja na okrožnici »Rerum novarum« in »Quadragesimo anno«, ki jasno razlagata, kakšno stališče mora katoličan imeti do gospodarskega in družabnega reda, ki ga označujata liberalizem in komunizem in kakšna so prava katoliška načela. Zlasti opozarja sveti oče na okrožnico »Quadragesimo anno«, rekoč:

V tej okrožnici smo ponovno poudarili pravi nauk Cerkve o značaju zasebne lastnine in natančneje določili pravice in dostojanstvo dela, razmerje medsebojne opore in pomoči, ki mora biti med tistimi, ki dajo kapital, in tistimi, ki delajo, in pa plačo, ki gre po pravici delavcu zase in za družino.

Zasebna lastnina

Zasebna lastnina je upravičena, a so z njo združene tudi socialne dolžnosti; služiti mora posredno vsem, vsej človeški družini.

Pravice in dostojanstvo delavcev in dela

Delavce je treba dvigniti z negotovega življenjskega položaja in jih včlaniti v urejeno človeško družbo. Tudi človekovo delo ni navadno blago, temveč je treba v njem upoštevati delavčevo človeško dostojanstvo in se zato ne sme kupovati in prodajati kakor blago na trgu.

Razmerje med delom in kapitalom

Ne kapital ne delo si ne sme prisvajati vsega proizvoda in dohodka, temveč gre vsakemu svoj delež, zakaj nobeden brez drugega nič ne zmore. Porazdeljevanje se mora ravnati po pravcu občje blaginje in socialne pravičnosti.

Delavcu gre pravična plača

Delež, ki gre delavcem kot plača, se mora presojati po več pogledih: Najprej treba dajati delavcem plače, ki so zadostne zanje in za njih družine. Seveda se morajo upoštevati razmere podjetij. Vendar občja blaginja zahteva, naj se plače končno tako uredi, da se bodo mogle delavske družine dvigniti do nekega blagostanja, kajti le tedaj bo zagotovljen socialni mir in red.

Kako je mogoče doseči nov gospodarsko-socialni red

V okrožnici »Quadragesimo anno« je sveti oče Pij XI. pokazal, da današnjega sveta ne bo rešil iz žalostnega stanja, ki ga je vanj pahnil breznravni liberalizem, ne razredni boj in terorizem, ne nasilna zloraba državne oblasti, ampak le to, če bosta gospodarski in družabni red prešinili socialna pravičnost in krščanska ljubezen.

Pokazali smo, kako je mogoče doseči pravo blaginjo po pravih načelih zdravega korporativizma, ki spoštuje razne stopnje socialne oblasti, kako naj se vse korporacije zložno med seboj združijo in skupno teže za občo blaginjo in da je poglavitna naloga javne oblasti ta, da po svoji moči pospešuje takšno medsebojno združevanje in sporazumevanje državljanov.

Kaj je „korporativizem“

Da se zagotovi socialni red in mir, morata zavladati v človeški družbi socialna pravičnost in krščanska ljubezen.

Liberalizem je razrval vse socialne razmere, omogočil nekaterim silno obogatjenje, večino pa pahnil v siromaštvo. Iz tega stanja ne more človeške družbe rešiti sama sila, ne razredni boj in nasilje delavskih slojev, ne samosilje od zgoraj.

Potreben je predvsem nravni prerod ljudi, obnova nrvnosti, pravičnosti in ljubezni. Kajpada mora pravičnost ustvariti tudi nov pravni družabni in gospodarski red.

Papež se povrača na misel o korporacijah, ki jo je bil razložil v svoji socialni okrožnici. Organizirajo naj se ljudje po poklicih; te organizacije naj dobe javnopraven značaj; organizacije nižjega reda naj se družijo v organizacijo višjega reda, vse pa končno med seboj v osrednjo organizacijo. To je načelo korporacij ali sistem »korporativizma«.

Ker ima vsaka korporacija neko socialno oblast, nastanejo tako po stopnjah organizacij tudi stopnje socialne oblasti, na vsaki stopnji več in več.

Najvišja socialna oblast, državna oblast, ima pa pravico in dolžnost pospeševati takšno združevanje, ga nadzorovati in ščititi.

To stopnjevanje oblasti v stanovski družbi naj bi bilo podobno stopnjam duhovne oblasti pri duhovništvu katoliške Cerkve (hierarhija).

Ne morejo imeti vsi državljani enakih pravic

Da se po vzajemnem sodelovanju vseh dosežeta socialni red in mir, zato daje katoliški nauk predstavnikom socialne oblasti takšno dostojanstvo in veljavo, kakršna sta potrebna, da morejo budno in skrbljivo čuvati božje in človeške pravice, ki jih sveto pismo in sveti oče tako poudarjata.

Tu je treba spomniti, da se grdo motijo tisti, ki trdijo, da imajo v državi vsi državljani enake pravice in ni v njej nekih stopenj oblasti in neke hierarhije tistih, ki imajo oblast.

Že sveti oče Leon XIII. je glede teh vprašanj razložil stališče svete Cerkve v dveh znanih okrožnicah: »O oblasti svetnih vladarjev« in pa »O uredbi krščanske države«.

V teh okrožnicah najdejo katoličani jasno razložena načela naravnega razuma in vere, ki jih morejo očuvati zapeljivih in nevarnih zmot komunizma.

Komunistični nazori, ki jemljejo človeku naravne pravice in ga zaslužjujejo; ki zanikujejo prvi in najvišji vir države in nje oblasti; ki na neslišen način prepuščajo javno oblast zločincem za skupno počenjanje zločinov, kar najodločneje nasprotujejo naravnim načelom naravnega razuma in Stvarnikovi volji.

Kakor je državljani kot človek od Boga, tako tudi država; Bog je določil njiju medsebojne odnose; zato se ne morejo ne državljani ne država oprostiti tistih dolžnosti, ki jih imajo med seboj, niti ne zanikati ali prikrajšati drug drugega pravic.

Bog sam je torej določil in uredil poglavitne odnose med državljani in državo, zato je brez dooma le nezakonita in krivična samostalna prisvojitel, če postavlja komunisti na mesto božjega zakona resnice in pravice strankarske politične sklepe in ukrepe, polne sovraštva in človeške samovolje.

„Brezrazredna“ družba je nemogoča, kajti oblast mora biti

Zmotno je torej, če socialisti, komunisti sanjajo o »brezrazredni družbi«, kjer bi ne bilo ne raznih stanov, ne raznih stopenj socialne oblasti, socialne hierarhije.

Urejena človeška družba ni mogoča ne brez delitve dela in torej poklicev, ne brez neke oblasti, ki skrbi za red in mir. A le naravno je,

da se ljudje istih poklicev med seboj družijo, in zopet je le naravno, da imajo te organizacije neki delež socialne oblasti, da se torej socialna oblast porazdeljuje in stopnjuje od spodaj navzgor do viška, ki je v nosilcu državne oblasti.

Načela o državni oblasti, nje izviru, smotru, mejah, o pravicah in dolžnostih držav je modro razložil Leon XIII. v raznih okrožnicah, zlasti v okrožnici o krščanski državi.

Pravice in dolžnosti državne oblasti je določil Bog po naravnem smotru držav, zato je samovoljnost, krivičen samolasten grabež, če si komunisti prisvajajo oblast, da oni sami določujejo, kaj naj sme država in kakšno naj bo razmerje državljanov do nje.

Socialni nauk Cerkev je kakor luč, ki sveti v temo

*Ko oznanja Cerkev ta svetli nauk, nima drugega namena kakor uresničiti tisto srečno blagovest, ki jo je oznanjal angelski spev nad betlehemsko votlino: »Slava Bogu in mir ljudem,« pri-
dobliti torej pravi mir in resnično srečo, kolikor sta kot priprava na blaženo večnost možna tudi na zemlji, seveda ljudem blage volje.*

Tak nauk je prav tako oddaljen od pogubnih zmot kakor od pretiranih načrtov in nakan političnih strank, družni marveč v teoriji in praksi v lepem soglasju resnico in pravico.

Nauk soglasja

Cerkev spravlja v skladje

medsebojne dolžnosti in pravice,

svobodo z avtoriteto,

dostojanstvo posameznika z dostojanstvom države,

človeško osebnost državljanov in predstojnikom dolžno pokorščino s službo tistih, ki so predstavniki božje oblasti;

prav tako urejeno ljubezen do sebe, rodbine in domovine z ljubeznijo do drugih družin in drugih narodov, osnovano na ljubezni do Boga, Očeta vseh, ki iz njega vse izhaja in ki morajo po njem kot svojem zadnjem smotru vsi težiti.

„Iščite najprej božjega kraljestva“

Ta nauk ne trga upravičene skrbi za časne dobrine od delavne skrbi za večne dobrine.

Podreja pač minljive dobrine neminljivim po besedi svojega božjega Ustanovitelja: »Iščite najprej božjega kraljestva in njegove pravice in vse drugo se vam bo navrglo«, a ni nikakor onemaren za človeške reči, ne nasproten svetnemu napredku in časnim udobnostim, ki jih marveč po pameti podpira in pospešuje, kar najbolj dejavno more.

Cerkev pa daje le smernice, v podrobne načrte se ne spušta

Cerkev ni sicer nikoli podala kakega podrobno izdelanega tehničnega načrta za gospodarsko-socialno delo, ker to ni njena naloga.

Podala pa je poglobitve obrise in smernice, ki jih je kajpada mogoče uporabiti na razne načine, primerjene časom, krajem in narodom, ki pa vendar kažejo varno pot, po kateri morejo države priti v kulturnejšo in srečnejšo dobo.

„Zlata sredina“

Tu kaže sveti oče, kako je krščanski nauk o človeku in družini, o družbi in državi lep, kako družni v sebi vse, kar je upravičenega v liberalizmu in komunizmu: svobodo z avtoriteto, pravice z dolžnostmi, dostojanstvo človeške osebnosti z dostojanstvom in pravicami držav. Tu je kakor neka »zlata sreda«, neka srednja pot, pot resnice in pravice; kamor stopi človeštvo s te poti na stranska pota, zablodi v zmote in krivice.

Ti nauki so tudi za srečo na zemlji in za pravo uredbo človeške družbe življenjskega pomena. Cerkev ne podaja podrobno izdelanega načrta, kako naj se socialno vprašanje v gospodarskem, socialnem, političnem pogledu reši; saj Cerkev niti nima te naloge, niti ni mogoče kaj takega za vse narode, kraje in razmere enakomerno reševati. A Cerkev postavlja načela in daje velike smernice, ki brez njih nobena rešitev ni mogoča, v njih mejah pa so možne razne rešitve.

Vsi resni ljudje dajo Cerkvi prav

Veliko modrost in koristnost tega nauka priznavajo vsi, ki ga zares poznajo.

Po pravici zatrjujejo odlični in večči državniki, ki so proučili razne socialne nauke, da niso našli nič modrejšega, kakor so načela, razložena v okrožnicah »Rerum novarum« in »Quadragesimo anno«.

A tudi v nekatoliških krogih, da, nekrščanskih deželah priznavajo mnogi, kako so socialni nauki Cerkve koristni človeški družbi.

Tako je nedavno odličen politik z Daljnega vzhoda, nekristjan, odkrito izpovedal, da Cerkev s svojim naukom o miru in krščanskem bratstvu neizrečeno veliko pomaga, da se utrdi in goji dejaven mir v narodih.

Celo komunisti, če le niso še docela izkvarjeni — kakor vemo iz zanesljivih poročil, ki prihajajo z vseh strani k središču krščanstva — priznavajo, če se jim razloži socialni nauk Cerkve, da je ta nauk silno vzvišen nad nauki njih voditeljev in učiteljev.

Le zagrizeni sovražniki Cerkve trdijo, da se njen nauk ne ujema z dejanji

Toda sovražniki Cerkve, četudi priznavajo modrost njenih naukov, očitajo, da se sama ni ravnala po teh naukih, zato iščejo drugih potov.

Kako je ta očitek neosnovan in krivičen, dokazuje vsa zgodovina krščanstva.

Da omenimo le to in ono, je krščanstvo prvo na tako določen in popoln način, kakršen je bil prejšnjim dobam nepoznan, proglasilo pravo bratstvo vseh ljudi katerega koli rodu ali stanu.

To je nedvomno mogočno sodelovalo, da se je odpravilo suženjstvo, in sicer ne po krovnih uporih, ampak po notranji moči tega nauka, ki je po njem rimska plemkinja svojo sužnjo objela kot sestro.

Krščanstvo, ki nas uči, da molimo božjega Sinu, ki je iz ljubezni do ljudi postal človek, tesarjev sin in tesar, je dalo pravo s tem človeškemu delu pravo čast, tistemu delu, ki je bilo tedaj tako prezirano, da je celo Ciceron, sicer pameten in dosti pravičen mož, prevzel splošno mnenje svoje dobe in zapisal besede, ki bi se jih dandanes vsak sociolog sramoval: »Vsi rokodelci se bavijo z nečastnimi opravili, saj v delavnici ne more biti nič plemenitega.«

Svobodomiselstvo ovira delo Cerkve, a jo istočasno dolži, da ni nič storila

Zares zlobna in obenem premetena taktika nasprotnikov Cerkve in krščanstva je: kar moči ovirati delo Cerkve, slabiti nje vpliv, omejevati nje svobodo, da se krščanstvo v javnem in zasebnem življenju ne more uveljaviti — potem pa kazati na Cerkev: glejte, kaj pa je storila? Saj ni nič storila!

Pomagajte Cerkvi, da izoblikuje družbo po svojih načelih

Kaj bi bila šele storila, če bi ji satan in njegovi pomočniki na svetu ne ovirali vpliva!

Če pogledamo današnje javno življenje v svetu, vidimo, kako se pod vplivom svobodomiselstva Cerkev povsod izriva iz javnega življenja. Tudi pri nas na Slovenskem se često sliši beseda: *duhovnik naj ostane v zakristiji*. Umetno hočejo odtrgati duhovnika od ljudstva, da bi s tem onemogočili blagodejni vpliv Kristusovega nauka na ljudstvo.

Poglejmo naše šole! Ali niso iz njih vero in Cerkev že skoraj popolnoma izrinili. Na univerzah poučujejo večinoma svobodomiselni profesorji, ki v svojih predavanjih komaj čakajo prilike, da udarijo po Cerkvi in veri. Od takih profesorjev je vzgojena naša akademska mladina, ki naj postane jedro naroda, ko pa je v resnici le zvodnica, ki ljudstvo z besedo in slabim zgledom trga od Boga. V mestih imate tisoče srednješolske mladine, ki krščanskega nauka sploh nima (n. pr. tehnične srednje šole itd.), in to v letih, ko bi ji verske in moralne vzgoje bilo najbolj treba. Pa tudi tam, kjer veroučitelj še prihaja v šolo, bo njegov nauk kaj malo zalegel, če ga sproti podira svobodomiselni profesor ali učitelj, ki ima mladino ves dan pred seboj. Da je zlo popolno, so tudi šolske knjige, ki jih morajo kupovati in uporabljati otroci katoliških staršev, neredko polne naukov, ki so nasprotni razodeti resnici, in polne natolcevanj zoper Cerkev, papeštvo in cerkvene ustanove. *Neizpodbitno dejstvo je, da današnja šola pri nas duhovnika v razredu le še trpi, stori pa vse, da onemogoči njegov vpliv na mladino.* Današnja šola hoče vzgojiti versko indiferentno mladino. Zato se nigar ne čudimo, ako so naše univerze in srednje šole polne organiziranih komunistov, ampak potrkajo naj se na prsi tisti, ki so to zakrivali, rekoč: Mi smo krivil!

Poglejmo, kako današnja družba ruši zakon. Vsak razlog je dovolj, da se da pred posvetno oblastjo svetost zakonske zveze oskruniti in le par listin je treba podpisati, pa sme ločenec z vso častjo živeti v divjem zakonu.

Poglejmo obupno pijančevanje in večne plese po naši deželi. Žganjarski kotli so odprti za vse! Le nekaj desetakov »takse« je treba plačati, pa se dovolijo celonočni plesi in vsa mogoča veseljačenja, ki uničujejo zlasti mladino dušno in telesno. Naš narod tone v pijači, pa se vedno odpirajo še nove gostilne in nočna zabavišča.

Imamo zakon zoper bogokletno in umazano govorjenje. Kdaj se zgodi, da bi bil kdo po tem zakonu kaznovan. Res je, kjer ni tožnika, ni sodnika, toda to je obenem dokaz, kako je družba že npravno otopela, da prenaša ravnodušno največje umazanje,

In naš tisk, naša gledališča, kinematografi, umetnost sploh. Ali ni vse to danes naravnost prefrigano usmerjeno proti veri in pravni. V državnih gledališčih se predvajajo boljševiška dela, filmi poveličujejo sovjete in debele knjige smejo pod krinko čiste umetnosti zastrupljati zlasti mladino s komunističnimi nazori. Gorje mu, kdor bi se upal dvigniti svoj glas proti tej organizirani povodnji pohujševanja! Veljal bo za nazadnjaka, ki ne razume današnjega časa, zlasti ne današnje mladine.

Poglejte grdo razuzdanost, ki se nemoteno širi po naših letoviščih, obmorskih kopališčih, na planinah. Vse prenesemo, k vsemu molčimo! Za nekaj denarja, ki nam ga prinese tujski promet, pustimo, da sme vsak tujec odkladati svojo nesnago v naši deželi in delati škodo, proti kateri je denar, ki ga je prinesel v deželo — le Judežev srebrnik.

In tako bi celo iz tako imenovanih »katoliških« dežel, kjer po mnenju javnosti Cerkev uživa popolno »svobodo«, našli celo dolgo vrsto žalostnih zgledov! Kaj šele v deželah, kjer so oblasti sovražno razpoložene nasproti Cerkvi; kjer je izvedena ločitev Cerkve od države; kjer je Cerkvi naravnost z zakonodajo vzeta pravica, da vrši svoje poslanstvo? Kaj tam, kjer duhovnik sploh ne sme v šolo, kjer učitelj besede »Bog« sploh imenovati ne sme, kjer je cerkveni zakon pred državo neveljaven, kjer je Cerkvi prepovedano zbirati mladino v katoliških organizacijah?

Celo vrsto takih držav bi danes lahko našli! Toda že iz povedanega bo lahko spoznati, kako hudoben je očitek svobodomiselstva, češ: Cerkev ni storila svoje dolžnosti. Res je, da ni storila toliko, kolikor bi mogla, toda krivda za to ni na Cerkvi, ampak na onih, ki so ji blagodejni vpliv na množice z vsemi sredstvi in vsem sovraštvom onemogočali.

Spoznanje prihaja — ali ne bo prepozno?

Dolga leta je bila Cerkev edina, ki je opozarjala na silno nevarnost komunizma, medtem ko je ves ostali svet molčal. Danes se vedno bolj pogosto slišijo glasovi, le Cerkev nas more rešiti komunizma.

Ne socializem ne komunizem se ne bi tako širila, ako bi ne bili tisti, ki vladajo narodom, prezirali naukov in materinskih opominov Cerkve. Na proi pogled se je včasih zdelo, da je mogoče Cerkev in njen vpliv nadomestiti z nečim drugim, toda kmalu se je pokazalo, da se vse, kar so na ta način ustvarili, ruši, kakor se mora zrušiti vse, kar ne sloni na edinem vogelnem kamnu, ki je Kristus!

Preberi, premisli, daj brati še drugim!